

הלחנת תופים באסיד

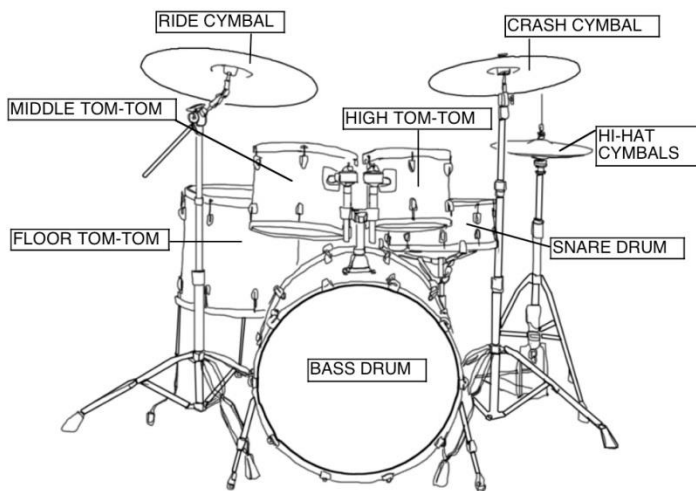
אילון אבירם 3.2020

מסמך זה מציע לכם להתנסות בהלחנת תופים במחשב.

מבוא

במערכת התופים (Drum Kit) יש בדרך כלל 5 סוגי תופים. לרוב יש לכל אחד מהם תפקיד מסוים:

1. **Bass Drum (BD)** – בייס דראם, מנגן את הרבע הראשון בכל תיבה (Downbeat). מוסיף מקצבים בהמשך התיבה.
 2. **Snare Drum (SD)** – סנר דראם, מנגן על הרבעים 2, 4 כמעט בכל תיבה (Upbeat).
 3. **Hi Hat (HH)** – הי-הט, מצילה כפולה קטנה, מנגנת צלילים שווים באורכם: רבעים, שמיניות או חלקי 16, לעיתים במקצבים שונים.
 4. **Tom Tom (Tom)** (בישראל מבוטא טאם-טאם) – מנגן רק לעיתים, בעיקר במעברים בין משפטים או חלקים. במערכת יש בדרך כלל שלושה תופי טם טם בגדלים שונים.
 5. **מצילות (Cymbals)** משני סוגים: **Crash** – חזק ורועש, משמש להדגשה של התחלת משפט. **Ride** – מצילה עדינה המשמשת לליווי רציף (בדומה ל HH ובמקומו).
- נסו לזהות תופים אלה באיור שלפניכם.

“מקצב רוק בסיסי”

מקצב - תבנית קצבית של מספר צלילי תופים. בדרך כלל באורך של תיבה או שתיים.
מקצב בסיסי – בדרך כלל באורך תיבה. משמש נקודת מוצא לליווי שירי רוק/ פופ. כמובן שכל מתופף או מלחין יכול לשנות ולשכלל אותו, וזו היא עיקר המשימה שלפניכם.
צפו בקליפ הבא המציג (באנגלית) את התופים ומקצב בסיסי:

[How To Play Drums - Your Very First Drum Lesson - Jared Falk](#)

בדקה הראשונה מציג המורה גיראד את שלושת התופים השימושיים ביותר: BD, SD, HH.

בהמשך הוא מלמד איך לנגן באמצעותם את המקצב הבסיסי:

HH 1: 00 - מנגן שתי שמיניות על כל רבע.

SD 2: 40 - מנגן על הרבעים 2, 4.

BD 3: 20 - מנגן על הרבעים 1, 3.

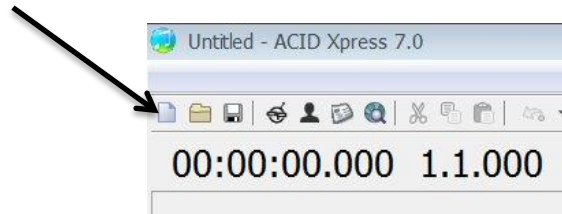
4: 30 - שילוב שלושת התופים לביצוע מקצב רוק בסיסי.

פיתוח והשלמה של יצירת תופים נתונה

את לימוד התופים נעשה תוך האזנה, היכרות ושיכלול של יצירת תופים קצרה שהתחיל אילון.

1. פתחו את התוכנה (אסיד).

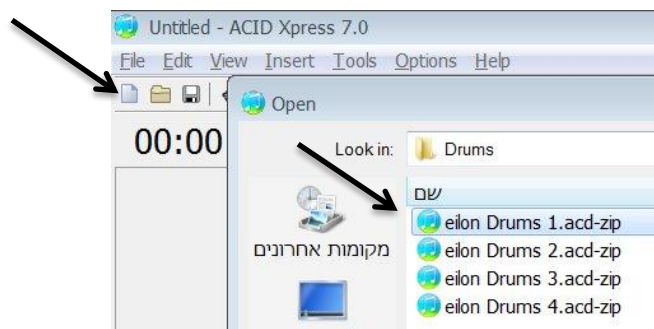
2. פתחו קובץ חדש על ידי בחירה בסמל 'דף לבן'.

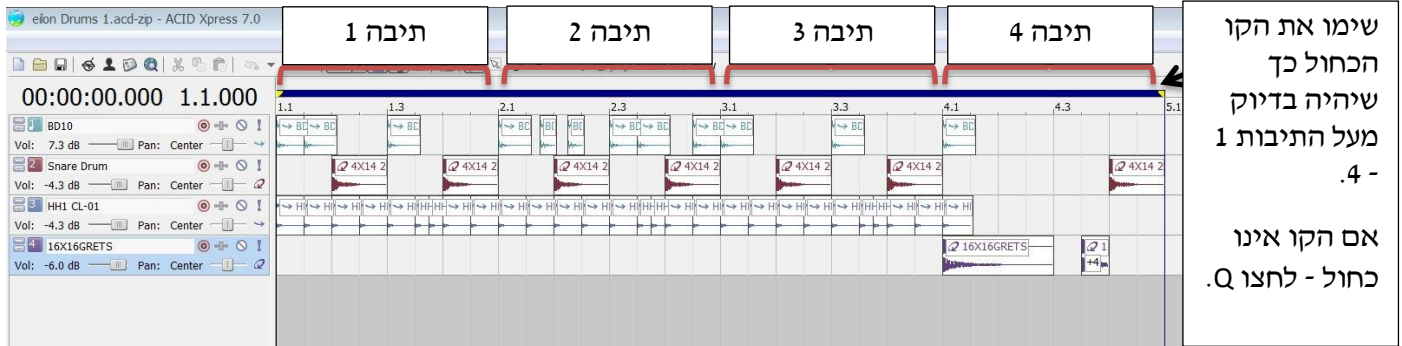
3. הורידו למחשב את קובץ האסיד eilon Drums 1 הנמצא בעמוד "[תומרי רקע/ קבצי אסיד](#)

[להורדה/ להלחנה](#)" או בגוגל דרייב בתיקייה [קבצי אסיד/ הלחנה](#).

4. פתחו אותו מתפריט File או באמצעות גרירה לתוך התוכנה.

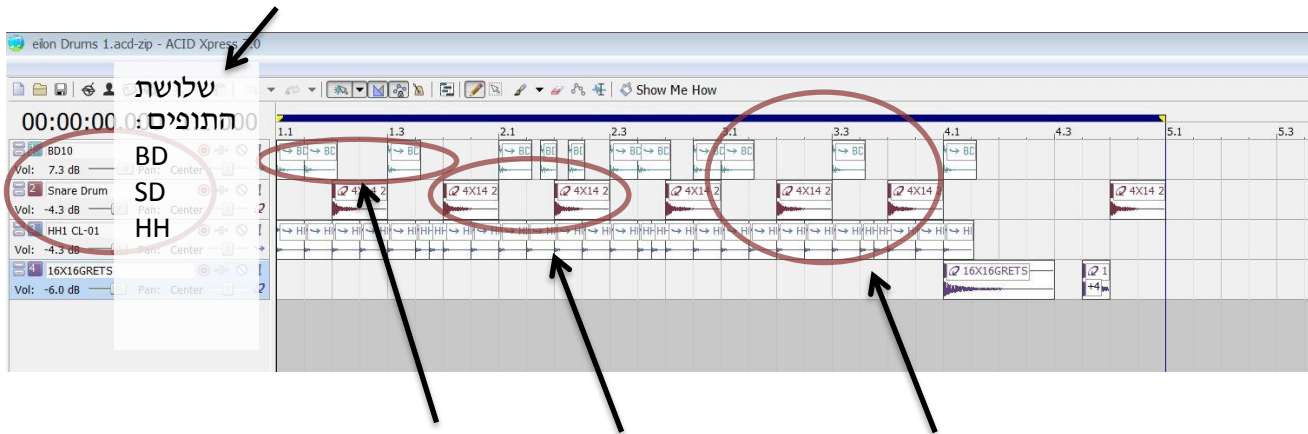
5. לאחר שהקובץ נפתח, שחקו בזום (בגלגלת) עד שתראו את ארבע התיבות הראשונות בגודל כזה בערך:

שימו את הקו הכחול כך שיהיה בדיוק מעל התיבות 1 - 4.
אם הקו אינו כחול - לחצו Q.

6. האזינו לתיבות אלה.

7. אפשר למצוא שהן דומות למקצב הבסיסי?

שלושת התופים: BD, SD, HH

למשל: תיבה 3 היא בדיוק המקצב הבסיסי. SD על רבעים 2, 4. BD על רבעים 1, 3.

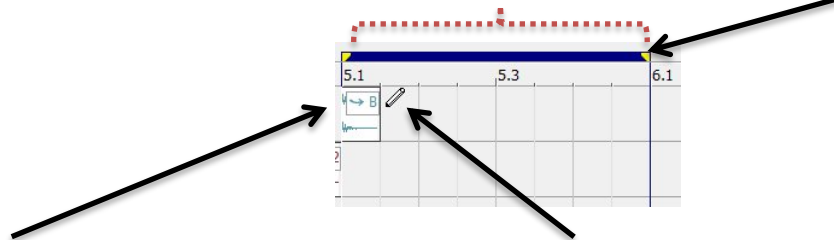
משימתכם היא להשלים יצירה זו עד לאורך של בערך 16 תיבות.
אפשר יותר ואפשר פחות.

דרכי הלחנה מומלצות

8. ראשית, שמרו את היצירה בפורמט acd-zip בשמכם : למשל 1 Yosef Drums. את יצירותיכם יש לשמור בתיקיה קבועה - מומלץ בתיקית : המסמכים שלי - ACID Xpress 7.0 Projects.
9. החלק הראשון ביצירה הנתונה הוא באורך 4 תיבות. בתיבות 5 – 8 כתבו חלק נוסף שיהיה באורך זהה ובסגנון דומה.
10. בתיבות 9 – 12 מומלץ להלחין מקצבים שונים במקצת מהמקצבים ראשונים.
11. בתיבות 13 – 16 מומלץ לחזור למקצבים שבהתחלת היצירה.

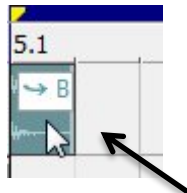
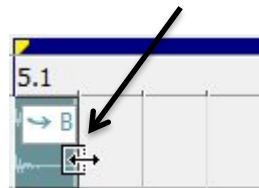
טכניקות לכתיבה

12. **תחימה** (תחום) - רצוי לתחום את אזור העבודה באמצעות הקו הכחול. למשל באיור הבא שמתני את הקו הכחול בדיוק מעל תיבה 5 שבה אני רוצה להמשיך את היצירה הנתונה.

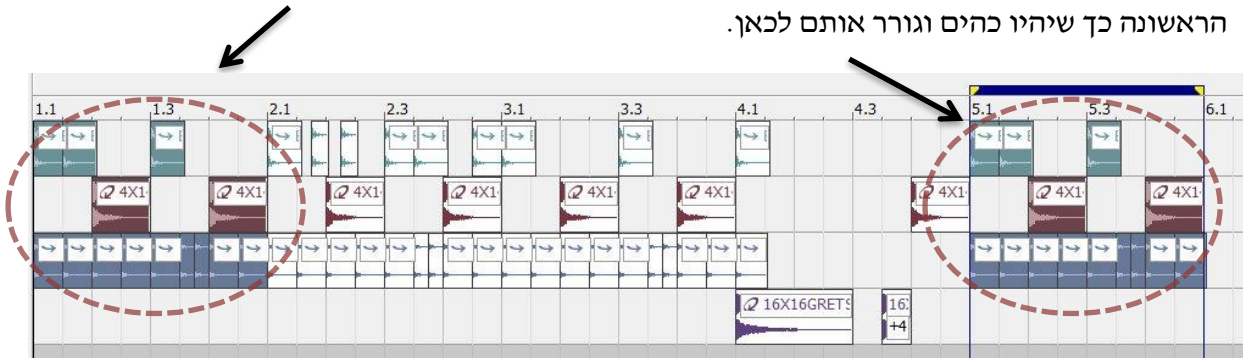
13. **כתיבה** – בוחרים בכלי הכתיבה עפרון. מתחילים לכתוב (בלחיצה) משמאל לימין. מהמקום שבחרתם להתחיל את הצליל עד לסיומו. למשל, באיור יש BD באורך שמינית שמתחיל ברבע הראשון של תיבה 5.

14. **להארכה או קיצור של הצליל** – תופסים את הגבול בצד הימני (לא השמאלי!) של הצליל ואז מאריכים או מקצרים אותו. (לתופים יש בד"כ צליל קצר כך שאין צורך להאריך הרבה).

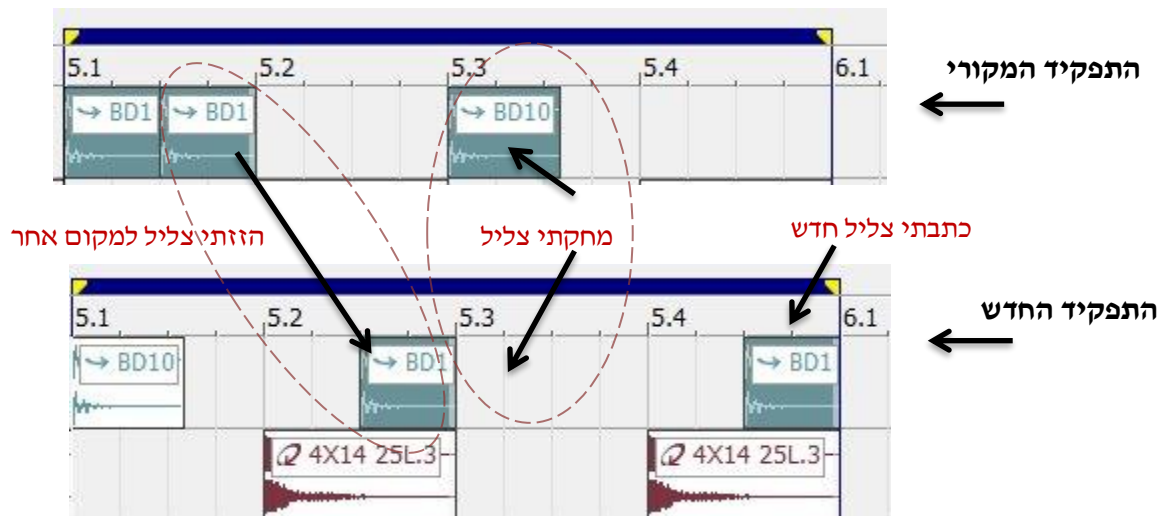
15. **להזהה של צליל** – לתפוס צליל באמצע (לא בפינות או בצדדים) ולהזיז. יש לוודא שכפתור Snap מופעל - כך שמיקום תחילת הצליל יהיה בדיוק בקו רשת (grid) ולא ייתקע' בין הקווים. (באסיד אפשר להזיז צלילים ימינה ושמאלה, אך לא לערוצים אחרים למעלה ולמטה).
16. **להעתקה של צלילים** – (1) לוחצים קונטרול (Ctrl) במקלדת המחשב (ולא עוזבים), (2) בוחרים את הצלילים שרוצים להעתיק, (3) גוררים את הצלילים למקומם החדש, (4) משחררים קונטרול.

למשל, אם אני רוצה להעתיק את תיבה 1 לתיבה 5. אני לוחץ קונטרול (Ctrl), בוחר את צלילי התיבה הראשונה כך שיהיו כהים וגורר אותם לכאן.

כאמור, חזרה במוזיקה היא עקרון הלחנה חשוב מאד. לכן מומלץ להעתיק תיבות שלמות. למשל, להעתיק את תיבה 1 לתיבה 5, את תיבה 2 לתיבה 6 וכד'. אחר כך, אפשר לערוך שינוי בין התיבות המועתקות.

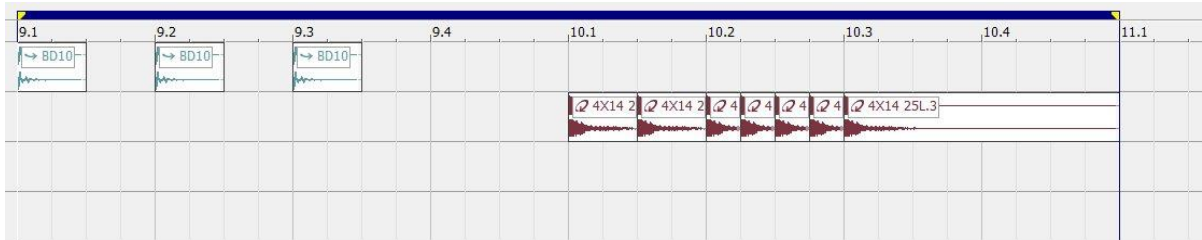
כיצד כדאי לשנות תיבה מועתקת? הנה דוגמה לשינוי בתיבה 5 בתפקיד ה BD על ידי הוספה, הזזה ומחיקה.

17. למחיקה - נוגעים בצליל ולוחצים Delete במקלדת המחשב (או מקש עכבר ימני Delete).

18. **שינוי** – עד כה ראינו שעל ידי חיקוי או העתקה אפשר ליצור חלקים דומים. אנא המציאו דרכים נוספות ליצירת שינוי בין חלקים (תיבות)?

דוגמה לשינוי - ביצירה הנתונה הולחנו 8 תיבות במקצבי רוק מקובלים: BD על רבעים 1 (ועוד), SD על 2, 4 במקצב פשוט. בתיבות 9 – 10 אבצע שינוי לפי כמה חוקים שקבעתי לעצמי: 1) כל אחד מהתופים ינגן לבדו למשך תיבה. 2) BD ינגן לאט, מעט ופשוט, רק על רבעים. 3) SD ינגן מהר בשמיניות ויאץ (חלקי 16). 4) בסוף כל תיבה תהיה הפסקה (או צליל ארוך).

אני מרוצה מהתוצאה! אני חושב שהסיבות לכך הן: 1) בשינוי שעשיתי יש גיוון וריענון ביחס לתיבות הקודמות שבהן ניגנו כל התופים יחדיו. 2) כתבתי תפקידים פשוטים וברורים עם חוקים (שאני המצאתי) כך שלכל תוף יש תפקיד בעל הגיון פנימי.

לסיכום

עליכם להלחין 16 תיבות של תופים (פחות או יותר) לפי טעמכם ורצונכם. רצוי לפי ההנחיות, אבל מותר גם באופן חופשי יותר. המטרה העיקרית היא שתלמדו ותיהנו מהמשימה. היצירה שתכינו צריכה למצוא חן בעיניכם. אם אתם תאהבו אותה כנראה שגם אחרים יאהבו אותה.

בהצלחה.